

**Комунальний заклад вищої освіти
Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського»
Кафедра «Інструментальне виконавство (за видами)»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

Сергєєнко О.М.
02 вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ
(КЛАРНЕТ)
ОК 18**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Інструментальне виконавство (за видами)»
Статус дисципліни	Обов'язкова

Робоча програма навчальної дисципліни **«СПЕЦІАЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ (КЛАРНЕТ)»** для здобувачів вищої освіти галузі знань **02 «Культура і мистецтво»**, спеціальності **025 «Музичне мистецтво»**, освітньо-професійної програми **«Інструментальне виконавство (за видами)»**

Розробник:

Дрига Д. В. – викладач вищої категорії кафедри «Інструментальне виконавство (за видами)»
КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського»

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Інструментальне виконавство (за видами)»

протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.

перезатверджено: протокол №2 від 07 вересня 2021 р.

перезатверджено: протокол №9 від 08 червня 2022 р.

перезатверджено: протокол № 11 від 15 червня 2023 р.

перезатверджено: протокол № 11 від 25 червня 2024 р.

перезатверджено: протокол № 1 від 02 вересня 2024 р.

Завідувач кафедри **Ясько О.А.**

1. Опис навчальної дисципліни для ступеня освіти «Бакалавр»

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 25	Рік підготовки: I-й	
Загальна кількість годин – 750	48/48	14/14
	Рік підготовки: II-й	
	48/48	14/14
	Рік підготовки: III-й	
	48/48	14/14
	Рік підготовки: IV -й	
	48 /48	14/16
Кількість модулів – 8	Семестри:	
Тижневих годин індивідуальних занять для денної форми навчання: 1-8 семестри 3 години на тиждень Тижневих годин самостійної роботи студента для денної форми навчання: 1 семестр - 2 години на тиждень 2-8 семестри – 3 години на тиждень. Для заочної форми навчання: 1-8 семестри – 5 годин на тиждень	I, II, III, IV, V, IV, VII, VIII.	I, II, III, IV, V, IV, VII, VIII.
	Індивідуальні:	
	Денне – 384	Заочне – 114
Форма підсумкового контролю: Диф.залик – 1,3,5,7, Екзамен – 2,4,6,8 А (виконання сольної програми у формі концертного виступу на Атестації випускників освітньо-професійної програми «Інструментальне виконавство (за видами)»)	Самостійна робота:	
	Денне – 366	Заочне – 666

2. Мета та завдання навчальної дисципліни ОК 18

Мета навчальної дисципліни – викладання курсу «Спеціальний інструмент (Кларнет)» має своєю ціллю підготовку та виховання високопрофесійних солістів – інструменталістів, ансамблістів та викладачів духової кларнетової школи, які досконало володіють інструментом, мають красивий співучий звук, легку техніку, чіткий штрих і виразну динаміку у всіх регістрах, вишукане фразування та різнобічний музичний світогляд; здобули необхідні методичні знання і вміють узагальнювати та застосовувати набутий досвід і навички у виконавській, практичній та дослідницькій діяльності.

Предмет навчальної дисципліни – практичне оволодіння технічними, звуковими й художніми можливостями виразності інструмента; формування широкого світогляду на матеріалі музичних творів різних історичних епох, жанрів і стилів; розвиток навичок гри в оркестрі (симфонічному, духовому, народному) та ансамблях різного складу, а також, опанування (в межах курсу) іншими інструментами сімейства групи кларнетів. Приділяється увага грі в різних строях, навичкам транспонування, оркестровим труднощам та раціональним прийомам читання творів з аркушу.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Спеціальний інструмент (Кларнет)» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК – 2,3,4,5,7,8,9,11,12. СК – 1,2,3,4,6,9,11,12,13,18.

- **ЗК2** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- **ЗК3** Здатність до абстрактного мислення , аналізу та синтезу.
- **ЗК4** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- **ЗК5** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

- **ЗК7** Здатність бути критичним та самокритичним
- **ЗК 8** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- **ЗК9** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- **ЗК11** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- **ЗК 12** Здатність працювати автономно.
- СК1** Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.
- СК2** Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.
- СК3** Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- СК4** Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
- СК6** Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
- **СК9** Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
- **СК11** Здатність оперувати професійною термінологією.
- СК12** Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
- СК13** Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
- СК18** здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Завдання дисципліни:

- Формування мотивації до постійного пошуку творчих рішень при

виконанні музичних творів.

- Розвиток артистизму
- Удосконалення художнього смаку, почуття стилю, культури звуковидобування, артикуляційної майстерності та фразування
- Розвиток механізмів творчої уваги, музичної пам'яті, активація слухової сфери, мелодичного та поліфонічного мислення
- Виховання стійкої уваги й самоконтролю в процесі виконання музики
- Оволодіння сольним та ансамблевим концертним репертуаром, що вбирають в себе твори різних епох, стилів та жанрів.
- Удосконалення навичок читання з аркушу, транспонування
- Вивчення сучасних концепцій методики й практики викладання кларнетового виконавського мистецтва.

Перелік трудових функцій (професійних компетентностей за трудовою дією або групою трудових дій, що входить до них):

- **ЗК 4** Здатність працювати індивідуально та в команді
- **ЗК 6** Здатність застосовувати у діяльності професійну термінологію
- **ЗК 7** Здатність планувати та організовувати діяльність відповідно до обсягу та особливостей завдань

А. Організація та проведення навчання.

А 1 Здатність забезпечувати досягнення результатів навчання:

Знання:

31 Предметна область

33 Професійна термінологія

34 Зміст, цілі та програмні результати навчання

36 Технічні засоби і обладнання, які можуть застосовуватись в освітньому процесі

відповідно до виду мистецтва

Уміння:

У1 Володіти фаховими навичками в обсязі необхідному для викладання

У2 Організувати навчальні заняття різних видів

У4 Обирати, застосовувати, адаптувати та коригувати методи, прийоми, засоби, технології навчання для забезпечення досягнення учнем програмних результатів навчання

У5 Застосовувати під час навчання необхідні технічні засоби, обладнання та інструменти

А 4 Здатність навчати, вести ділову та професійну комунікацію державною мовою:

Знання:

З2 – професійна лексика

А 5 Здатність планувати:

Знання:

З1 Основи, принципи та етапи планування навчального процесу

Уміння:

У2 Планувати навчальні заняття та форми роботи

В. Участь в організації освітнього процесу та методичне забезпечення навчання:

В 2 Здатність до поширення власного професійного досвіду

Знання:

З1 Форми, способи та методи поширення власного професійного досвіду

Уміння:

У1 Презентувати власний професійний досвід (прийоми, методи, технології навчання)

тощо) та зважати на рекомендації колег

Г. Безперервний професійний розвиток.

Г1 Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати

потреби у власному професійному розвитку:

Знання:

З1 Документи, способи та методи самооцінювання педагогічних і фахових

компетентностей

Уміння:

У1 Аналізувати та оцінювати результати власної професійної діяльності (з урахуванням результатів навчання учнів), власний рівень професійної компетентності

та його вплив на результати професійної діяльності

У2 Визначати відповідність власних професійних компетентностей чинним вимогам,

сильні і слабкі сторони власної педагогічної діяльності, потребу в розвитку

власних компетентностей

Г2 Здатність визначати напрями, види та способи підвищення рівня власних

педагогічних та фахових компетентностей:

Уміння:

У1 Обирати вид освіти (формальний, неформальний, інформальний) для підвищення

рівня педагогічних та фахових компетентностей

У2 Планувати і організовувати процес самоосвіти

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни :

- Середня спеціалізована музична освіта або диплом молодшого спеціаліста
- Обов'язкове попереднє вивчення в обсязі 8 класів ДМШ предметів сольфеджіо, музичної літератури та шкіл гри на кларнеті.

4. Очікувані результати навчання

Відповідно до освітньої програми «Інструментальне виконавство (за видами)» вивчення навчальної дисципліни «Спеціальний інструмент (Кларнет)» ОК 18 забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.	ПРН1
2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри, репетиційної роботи та концертних виступів.	ПРН2
3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН3
4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН4
5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	ПРН5
8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.	ПРН8
12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН12
17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН17

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Спеціальний інструмент (Кларнет)»

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр
1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.	ПРН1
2. Володіти методами та навичками репетиційної роботи та концертних виступів.	ПРН2

3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН3
4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН4
5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	ПРН5
8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.	ПРН8
12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН12
17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН 17

ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ФОРМУЮТЬСЯ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Спеціальний інструмент (кларнет)» ОК 18 сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання через такі компетентності: (ЗК – загальні СК - спеціальні)

Шифр	Назва компетентності	Дескриптори НРК				ПРН
		Знання Зн1 Концептуальні знання набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень Зн2 Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	Уміння Ум1 Розв'язання складних непередбачуваних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та / або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	Комунікація К1 Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності К2 Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Автономія та відповідальність АВ1 Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах АВ2 Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб АВ3 Здатність до подальшого навчання з високим автономності	
	Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі					ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17

	музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.					
загальні ЗК – 2,3,4,5,7,8,9,11,12.						
ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
ЗК 4	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
ЗК 5	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
ЗК 7	Здатність бути критичним та самокритичним	Зн1 Зн2	-----	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 5,6, 7,8,9,

						10,11, 12, 14,15, 16,17
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12, 14,15, 16,17
ЗК 11	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт	Зн1	Ум1	К1	АВ3	ПРН: 2, 7,8, 12,13, 14, 16,17
ЗК 12	Здатність працювати автономно.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12, 14, 16,17
спеціальні СК – 1,2,3,4,6,9,11,12,13,18.						
СК 1	Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 9, 15, 16
СК 2	Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 9, 15, 16
СК 3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 9, 11, 13, 14,15, 16
СК 4	Здатність	Зн1	Ум1	К1	АВ1	ПРН:

	усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.	Зн2		К2	АВ2 АВ3	1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
СК 9	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 3, 4,6, 7,8,9, 12,13, 16
СК 11	Здатність оперувати професійною термінологією.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12, 14,15, 16
СК 12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16
СК 13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 1,2,3, 4,5,6, 7,8,9, 10,11, 12,13, 14,15, 16,17
СК 18	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.	Зн1 Зн2	Ум1	К1 К2	АВ1 АВ2 АВ3	ПРН: 4, 8,9, 10, 12, 16,17

4.1 Після опанування навчальної дисципліни «Спеціальний інструмент (Кларнет)» студенти повинні:

знати:

- Виконавський репертуар та основні нотні видання репертуару кларнетиста відповідно до програмних вимог.
- Інструктивну літературу.
- Прийоми та етапи розбору нотного тексту.
- Знати етапи розвитку інструмента та виконавської кларнетної школи й застосовувати в педагогічній діяльності
- Музичну термінологію.

5. Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання

5.1 Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: іспит (залік), виконання сольної програми у формі концертного виступу.

5.2 Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- підсумковий модульний;
- семестровий підсумковий (залік/екзамен).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F).

Критерії поточного оцінювання знань студентів

- 5 А (відмінно) = 100-90 балів
- 4 В-С (добре) = 74-89 балів
- 3 D-E (задовільно) = 60-73 бали

2 FX (незадовільно) = 35-59 з можливістю повторної перездачі

1 F (незадовільно) = 1-34 з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Поточний контроль передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на індивідуальних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань.

Правила оцінювання:

Максимальна кількість балів з дисципліни «Спеціальний інструмент (Кларнет)» за семестр – 100 балів. Поточний контроль проводиться впродовж кожного семестру з оцінюванням роботи в класі та самостійної роботи студента.

Одне оцінювання можливе від 1 до 5 балів¹.

За кожен тему студент може бути оцінений від двох до чотирьох раз.

Максимальний бал поточного контролю становить 70 або 80 балів².

За особливу творчу активність нараховуються додаткові бали. За пропуск занять без поважної причини або непідготовлені домашні завдання кількість балів знижується :

Нарахування заохочувальних балів (+)		
1.	Стовідсоткове відвідування занять протягом семестру.	+ 5 балів
2.	Творча активність, направлена на пошук додаткової літератури для більш поглибленого опрацювання теми, що вивчається у певному модулі. Виступ в концерті, участь в конкурсі й отримання 1, 2, 3 премії або Гран-при.	+5 балів

Штрафні бали (-)		
1.	Відсутність на заняттях без поважних причин.	-5 балів
2.	Здача модульних та самостійних робіт пізніше призначеного терміну.	-5 балів
3.	Не виконання студентом завдань по самопідготовці	-5 балів

¹ Дивитись таблицю «Критерії оцінювання для поточного контролю за п'ятибальною системою»

² Дивитись таблиці «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти посеместрово»

**Критерії оцінювання для поточного контролю
за п'ятибальною системою**

«5»	<p>При виконанні музичних творів, студент впевнено відтворює текст напам'ять. Яскраво інтерпретує музичні твори, дотримуючись темпових та динамічних позначень. Виразно передає художній зміст твору (фразування, динамічний розвиток, характер). Систематично і результативно працює над удосконаленням виконавської техніки. Самостійно знаходить інформацію про композиторів, стиль, епоху, може дати визначення жанру твору, що виконує. Вільно володіє термінологією. Вільно орієнтується в стилістичних особливостях творів різних епох. Старанно виконує всі програмові вимоги. Здатен проаналізувати свою роботу над музичним матеріалом. Систематично готується до занять. Значну увагу приділяє самостійній роботі, проявляє творчу ініціативу при виконанні завдань з дисципліни. Приймає участь у концертах класу, духового та народного оркестру та музичних заходах навчального закладу.</p>
«4»	<p>Студент демонструє досить переконливий рівень втілення художніх образів творів, що виконуються. При виконанні музичних творів, впевнено відтворює текст напам'ять, дотримуючись авторських вказівок (відповідний темп, динаміка, штрихи, аплікатура). Виразно передає характер твору (фразування, динамічний розвиток, цілісність твору). Самостійно знаходить інформацію про композиторів, стиль, епоху, може дати визначення жанру твору, що виконує. Систематично готується до занять. Здатен самостійно працювати та аналізувати свою роботу. Приймає участь у концертах класу, духового та народного оркестру та музичних заходах навчального закладу.</p>
«3»	<p>Студент відтворює текст напам'ять, передає характер та художній зміст твору, виконує авторські вказівки (темп, динаміка, аплікатура). Але не завжди демонструє переконливий рівень втілення художніх образів творів, що виконуються. Спостерігаються окремі помилки в розумінні стилістичних особливостей музичних творів. При виконанні допускає незначні помилки, які не заважають загальному сприйняттю твору. Виконує всі програмові вимоги, знає музичну термінологію. Володіє інформацією про композитора, його творчий спадок. Систематично готується до занять.</p>

«2»	<p>Студент відтворює текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору. Грає у невідповідному темпі і не весь час інтонаційно чисто. Не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях. Не систематично готується до занять. Відсутність системності, наполегливості, старанності в оволодінні фаховими знаннями, уміннями, навичками, наявність суттєвих недоліків у професійній підготовці.</p>
«1»	<p>Студент відтворює текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору. Грає у невідповідному темпі. Не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Грає фальшиво. Слабо орієнтується в музично - теоретичних визначеннях. Не систематично готується до занять. Відсутність системності, наполегливості, старанності в оволодінні фаховими знаннями, уміннями, навичками, наявність суттєвих недоліків у професійній підготовці.</p> <p>Недбале ставлення до занять, постійне невиконання завдань, які передбачені навчальною програмою. Студент по нотах відтворює текст без відповідних штрихів та динаміки, не звертає уваги на аплікатуру, грає фальшиво, допускає метро-ритмічні помилки.</p> <p>Музичною термінологією володіє частково. Систематично не готується до занять, програмові вимоги не виконує.</p>

Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період навчання. Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів здійснюється через проведення слухання концертного виступу студентів.

Семестрова оцінка виставляється за умови виконання студентом усіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни та визначається як сума балів, отриманих при здійсненні поточного і підсумкового контролю.

Студент, який набрав кількість балів, що прирівнюється до оцінки «високий рівень» (відмінно) та активно брав участь в концертах або став переможцем конкурсу, вивчив програму в обсязі семестру може бути звільнений від складання диференційованого заліку.

Підсумковий модульний контроль оцінюється: від 1-20 балів у разі складання диф. заліку або від 1-30 балів у разі складання екзамену³:

Від 1-20 балів (диф. залік)		Від 1-30 балів (екзамен)	
16-20 б.	- Виконання програми без помилок, - Яскрава інтерпретація - Виразна передача художнього змісту	22-30 б.	- Виконання програми без помилок, - Яскрава інтерпретація - Виразна передача художнього змісту
11-15 б.	- Непереконливий рівень втілення художніх образів. Незначні помилки.	14-21 б.	- Непереконливий рівень втілення художніх образів. Незначні помилки.
6-10 б.	- Не відповідність темпу, штрихів, строю. Велика кількість текстових помилок.	6-13 б.	- Не відповідність темпу, штрихів, строю. Велика кількість текстових помилок.
1-5 б.	- Не вивчений текст.	1-5 б.	- Не вивчений текст.

³ Дивитись таблиці «Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти посеместрово».

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти
посеместрово**

I РІК НАВЧАННЯ

Залік у 1 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль	Разом		
Модуль 1															Залік	100 б	
Т1			Т2			Т3			Т4			Т5					Максимальна кількість 20 б
Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 20 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів					
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
	сам.р			сам.р			сам.р			сам.р			сам.р		Підсумковий контроль проводиться наприкінці 1 семестру у формі диф. заліку та оцінюється від 1 до 20 балів		
<p>Поточний контроль проводиться: 4 рази за Тему №3 та 3 рази за кожно з тем Т№1, Т№2, Т№4, Т№5 й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)*складає не менше 30% від 80 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 80 балів</p>																	

Екзамен у 2 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль	Разом		
Модуль 2															Екзамен	100 б	
Т1			Т2			Т3			Т4			Т5					Максимальна кількість 30 б
Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 10 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів					
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
	сам.р			сам.р			сам.р			сам.р			сам.р		Підсумковий контроль проводиться наприкінці 2 семестру у формі екзамену та оцінюється від 1 до 30 балів		
<p>Поточний контроль проводиться двічі за Тему №2 та 3 рази за кожно тему Т№1, Т№3, Т№4, Т№5 й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)*складає не менше 30% від 70 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 70 балів</p>																	

II РІК НАВЧАННЯ

Залік у 3 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль		Разом		
Модуль 3																		
Т1				Т2				Т3				Т4				Залік		100 б
Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
		сам.р				сам.р				сам.р				сам.р				
<p>Поточний контроль роботи проводиться 4 рази за кожну тему й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)*складає не менше 30% від 80 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 80 балів самостійної</p>														<p>Підсумковий контроль проводиться наприкінці 3 семестру у формі диф. заліку та оцінюється від 1 до 20 балів</p>				

Екзамен у 4 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль		Разом
Модуль 4																
Т1			Т2				Т3			Т4				Екзамен		100 б
Максимальна на кількість 15 балів			Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 30 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
		сам.р			сам.р				сам.р			сам.р				
<p>Поточний контроль проводиться тричі за Тему №1, Т№3 та 4 рази за кожну тему Т№2, Т№4 й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)* складає не менше 30% від 70 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 70 балів</p>														<p>Підсумковий контроль проводиться наприкінці 4 семестру у формі екзамену та оцінюється від 1 до 30 балів</p>		

ІІІ РІК НАВЧАННЯ

Залік у 5 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль		Разом		
Модуль 5																		
Т1				Т2				Т3				Т4				Залік		100 б
Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
		сам.р				сам.р					сам.р			сам.р				
<p>Поточний контроль роботи проводиться 4 рази за кожну тему й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)* складає не менше 30% від 80 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 80 балів самостійної</p>														<p>Підсумковий контроль проводиться наприкінці 5 семестру у формі диф. заліку та оцінюється від 1 до 20 балів</p>				

Екзамен у 6 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль		Разом		
Модуль 6																		
Т1				Т2				Т3				Т4				Екзамен		100 б
Максимальна кількість 15 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 15 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 30 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
		сам.р				сам.р					сам.р			сам.р				
<p>Поточний контроль проводиться тричі за Тему №1, Т№3 та 4 рази за кожну тему Т№2, Т№4 й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)* складає не менше 30% від 70 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 70 балів</p>														<p>Підсумковий контроль проводиться наприкінці 46 семестру у формі екзамену та оцінюється від 1 до 30 балів</p>				

IV РІК НАВЧАННЯ

Залік у 7 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль		Разом		
Модуль 7																		
Т1				Т2				Т3				Т4				Залік		100 б
Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 балів				Максимальна кількість 20 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
		сам.р*				сам.р				сам.р				сам.р				
<p>Поточний контроль роботи проводиться 4 рази за кожну тему й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)* складає не менше 30% від 80 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 80 балів самостійної</p>														<p>Підсумковий контроль проводиться наприкінці 7 семестру у формі диф. заліку та оцінюється від 1 до 20 балів</p>				

Екзамен у 8 семестрі

Поточний контроль														Підсумковий контроль		Разом	
Модуль 8																	
Т1			Т2			Т3			Т4			Т5			Екзамен		100 б
Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 10 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 15 балів			Максимальна кількість 30 б		
1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5			
		сам.р			сам.р			сам.р			сам.р			сам.р			
<p>Поточний контроль проводиться двічі за Тему №2 та 3 рази за кожну тему Т№1, Т№3, Т№4, Т№5 й щоразу оцінюється від 1 до 5 балів. Контроль самостійної роботи (сам.р)* складає не менше 30% від 70 балів поточного контролю. Максимальний бал поточного контролю 70 балів</p>														<p>Підсумковий контроль проводиться наприкінці 8 семестру у формі екзамену та оцінюється від 1 до 30 балів</p>			

Види робіт	Бали рейтингу			
<p>При виконанні музичних творів, студент впевнено відтворює текст напам'ять. Яскраво інтерпретує музичні твори, дотримуючись темпових та динамічних позначень. Виразно передає художній зміст твору (фразування, динамічний розвиток, характер). Систематично і результативно працює над удосконаленням виконавської техніки. Самостійно знаходить інформацію про композиторів, стиль, епоху, може дати визначення жанру твору, що виконує. Вільно володіє термінологією. Вільно орієнтується в стилістичних особливостях творів різних епох. Старанно виконує всі програмові вимоги. Здатен проаналізувати свою роботу над музичним матеріалом. Систематично готується до занять. Значну увагу приділяє самостійній роботі, проявляє творчу ініціативу при виконанні завдань з дисципліни. Приймає участь у концертах класу, духового та народного оркестру та музичних заходах навчального закладу.</p>	100-90 балів	Ви сок ий	Зараховано	А
<p>Студент демонструє досить переконливий рівень втілення художніх образів творів, що виконуються. При виконанні музичних творів, впевнено відтворює текст напам'ять, дотримуючись авторських вказівок (відповідний темп, динаміка, штрихи, стрій, апікатура). Виразно передає характер твору (фразування, динамічний розвиток, цілісність твору). Самостійно знаходить інформацію про композиторів, стиль, епоху, може дати визначення жанру твору, що виконує. Систематично готується до занять. Здатний самостійно працювати та аналізувати свою роботу. Приймає участь у концертах класу, духового та народного оркестру та музичних заходах навчального закладу.</p>	82-89 балів	дос тат ний		В
<p>Студент відтворює текст напам'ять, передає характер та художній зміст твору, виконує авторські вказівки (темп, динаміка, стрій, апікатура). Але не завжди демонструє переконливий рівень втілення художніх образів творів, що виконуються. Спостерігаються окремі помилки в розумінні стилістичних особливостей музичних творів. При виконанні допускає незначні помилки, які не заважають загальному сприйняттю твору. Виконує всі програмові вимоги, знає музичну термінологію. Володіє інформацією про композитора, його творчий спадок. Систематично готується до занять.</p>	74-81 балів	дос тат ний		С
<p>Студент володіє музичним матеріалом, але під час виконання припускає помилки в тексті, інтонації та апікатурі. Недостатня наполегливість в напрямку оволодіння знаннями, уміннями, навичками, необхідними в професійній діяльності музиканта-виконавця, наявність досить суттєвих недоліків у розумінні змісту музичних творів. Художній зміст передає частково. Невпевнено володіє термінологією. Програмові вимоги виконує не повною мірою.</p>	64-73 балів	сер едн ий		D

<p>Студент відтворює текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору. Грає у невідповідному темпі. Не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Грає фальшиво. Слабо орієнтується в музично-теоретичних визначеннях. Не систематично готується до занять. Відсутність системності, наполегливості, старанності в оволодінні фаховими знаннями, уміннями, навичками, наявність суттєвих недоліків у професійній підготовці.</p>	<p>60-63 балів</p>	<p>середній</p>	<p>Зараховано</p>	<p>E</p>
<p>Недбале ставлення до занять, постійне невиконання завдань, які передбачені навчальною програмою. Студент по нотах відтворює текст без відповідних штрихів та динаміки, не звертає уваги на аплікатуру, допускає метро-ритмічні помилки та інтонаційні. Музичною термінологією володіє частково. Систематично не готується до занять, програмові вимоги не виконує.</p>	<p>35-59 незадовільно з можливістю повторної перездачі</p>	<p>початковий</p>	<p>Не зараховано</p>	<p>FX</p>
<p>Завдання не виконане, знання з навчальної дисципліни відсутні. Велика кількість пропусків занять без поважних причин. Має мінімальні музично-теоретичні знання. Програмові вимоги систематично не виконує. Має слабкі практичні навички.</p>	<p>1-34 незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</p>		<p>Не зараховано</p>	<p>F</p>

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1 Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1.

Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом. 1 етюд на мілку техніку середнього та складного рівнів.

Вивчення інструктивних етюдів середнього та складного рівнів Франц Крѳопш – 350 етюдів (зошит №1) -№1; Ежен Бозза – -№1 і тощо.

Робота над: аплікатурою, артикуляцією, динамікою, строем, темпом, виконавською волею, координацією пальців, свободою виконавського апарату та амбушюра.

Тема 2 Робота над технічним матеріалом: дієзні мажорні гами та дієзні мінорні гами;

Опрацювання аплікатури кожного виду обсягом в три октави:

- в мажорі – гра гами в штрихах шістнадцятими у помірному темпі; арпеджіо пряме та в оберненнях триолями і квартолями. Гра терціями, квартами, квінтами та октавами в інтервальному та гамообразному вигляді.

Домінантсептакорд прякий та в оберненнях триолями і квартолями.

Хроматична гама в максимально швидкому темпі.

- в мінорі – гра гам в штрихах, 3 види мінору шістнадцятими у помірному темпі; арпеджіо пряме та в оберненнях триолями і квартолями. Гра терціями, квартами, квінтами та октавами в інтервальному та гамообразному вигляді.

Зменшений септакорд прякий та в оберненнях триолями і квартолями.

Хроматична гама в максимально швидкому темпі.

Опрацювання атаки звуку різними штрихами: деташе, легато, стаккато, нон легато та іншими. Робота над постановкою корусу, голови, рук, амбушюра. Також робота над динамікою, темпом, витримкою.

Тема 3 Робота над мелізмами.

Значення та навички використання мелізмів у творах різних епох, особливо **барокової доби.**

Відмінність у виконанні групето на прикладі опусів композиторів класичної і романтичної епох.

Невід'ємність використання агогіки при виконанні мелізмів особливо широких структур, в контексті виконання романтичної музики. (Е.Гріг, Ф.Шопен, Ф.Ліст, Й.Брамс, Ф.Мендельсон-Бартольдї, А.Дворжак та інших композиторів).

Специфіка аплікатури при виконання форшлагів та нахшлагів.

Робота над динамічним планом, артикуляцією, штрихами, фразуванням.

Розвиток навички концентрації уваги на тематичному матеріалі.

Тема 4 Робота над твором великої форми. Класична соната 1 частина.

Поняття Сонатна форма.

Стилістичні особливості. Аналіз, будова творів великої форми.

Виявлення технічних складнощів.

Охоплення форми в цілому у творах В.Моцарта, К.М.Вебера, Л.Шпора.

Розвиток слухового контролю.

Робота над технікою, артикуляцією, динамікою. Фразування.

Опрацювання мелізматики.

Робота над витримкою губного апарату кларнетиста (амбушюра) та дихання.

Тема 5 Робота над п'есою кантиленного характеру (твори українських композиторів).

Аналіз структури твору. Охоплення форми в цілому. Жанровість, образність.

Розвиток емоційності в створенні концепції виконуемого твору. Робота над звуковидобуванням та звуковеденням, фразуванням, динамікою, штрихами, агогікою та музичним образом. Формування досвіду художньої активності студента, постійного пошуку творчих рішень у створенні виконавських концепцій музичних творів минулого і сучасності, робота над подоланням сценічного хвилювання.

МОДУЛЬ 2.

Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом 1 етюд на велику техніку.

Вивчення інструктивних етюдів середнього та складного рівнів – Олександр Штарк «40 етюдів» - №3. Ежен Бозза «Шість характерних етюдів» - №2.

Робота над: аплікатурними комбінаціями, артикуляцією, динамікою, темпом, метроритмічною рівністю, координацією пальців, свободою виконавського апарату, єдністю технічних та художніх аспектів виконання.

Тема 2 Робота над технічним матеріалом: бемольні мажорні та мінорні гами.

Продовження вивчення гамового комплексу.

Опрацювання аплікатури кожного виду обсягом в три октави:

- в мажорі – гра гами в штрихах шістнадцятими у помірному темпі; арпеджіо пряме та в оберненнях триолями і квартолями. Гра терціями, квартами, квінтами та октавами в інтервальному та гамообразному вигляді.

Домінантсептакорд прямий та в оберненнях триолями і квартолями.

Хроматична гама в максимально швидкому темпі.

- в мінорі – гра гам в штрихах, 3 види мінору шістнадцятими у помірному темпі; арпеджіо пряме та в оберненнях триолями і квартолями. Гра терціями, квартами, квінтами та октавами в інтервальному та гамообразному вигляді.

Зменшений септакорд прямий та в оберненнях триолями і квартолями.

Хроматична гама в максимально швидкому темпі.

Опрацювання атаки звуку різними штрихами: деташе, легато, стаккато, нон легато та іншими. Вивчення додаткової аплікатури у верхньому регістрі. Робота над динамікою, темпом, витримкою

Тема 3 Робота над мелізмами. Продовження роботи над розвитком музичного мислення та навичками мелізматики у творах барокової доби.

Стильові особливості при виконанні трелей у кадансах та каденціях де солуючий кларнет виконує головну тональну функцію.

Темпові розбіжності швидкості трелей при виконанні різних за характером та метрономом частин крупної форми – концертів або сонат.

Специфіка аплікатури при виконання трелей на протязі виконуемого твору.

Опрацювання художнього змісту та місця цього красивого елемента у музичному

задумі композитора.

Робота над динамічним планом, артикуляцією, штрихами, фразуванням.

Розвиток навички концентрації уваги на тематичному матеріалі.

Ознайомлення з контекстом та іншими варіантами виконавської інтерпретації музичного твору кларнетистів-віртуозів світового рівня. Створення власної виконавської концепції твору. Декодування авторського задуму.

Тема 4 Робота над твором великої форми. Класична соната 1 частина.

Набуття навичок лаконічної гри, точності звуковидобування, уваги до штрихів, дотримання окремих звуків. Виховання у студента таких якостей, як ясність гри, чистота звуку та точність виконання всіх деталей тексту.

Прищеплення культури вишуканого смаку при виконанні класичної сонати.

Використання щільності подачі дихання та користування силою звуку: в розробці музичного матеріалу, при виконанні синкоп, кульмінацій, в кадансах та заключенні експозиції / репризи.

Тема 5 Робота над п'єсою віртуозного характеру.

Прищеплення художнього смаку та формування індивідуального виконавського стилю; аналіз структури твору, охоплення форми в цілому, жанровість, образність, розвиток емоційності, робота над звуком, ритмічними угрупованнями, динамікою, артикуляцією, музичним образом виконуемого твору, формування досвіду художньої активності студента, постійного пошуку творчих рішень у створенні виконавських концепцій музичних творів минулого і сучасності, робота над подоланням сценічного хвилювання, формування виконавської надійності; формування й вдосконалення вміння технічно виконувати твори віртуозного характеру; формування навичок співставлення й поєднання силових (динамічних) рівнів, акцентів різного характеру й сили, поступових нюансів (посилення, послаблення), різної рельєфності; робота над мелодією, як головного компонента виразності. Розвиток мелодійної лінії, її членування на розділи більшого та меншого масштабу, виявлення відносної важливості побудов. «Спів», гра кантабіле довгими фразами на кларнеті та формування вміння використовувати темброву палітру та звуковидобування, артикуляцію і штрихи. Постійне вдосконалення виконавчого апарату, роль правильної не затисненої роботи рук - передпліччя, зап'ясть, кистей та пальців.

МОДУЛЬ 3.

Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом.1

концертний етюд. Розвиток технічної майстерності.

Формування універсальних штампів й прийомів.

Фізичні тренування для досягнення витримки губного апарату та укріплення пальців.

Формування почуття ритму, відчуття інструмента, рівний звук та наспівність.

Підготовка до подолання труднощів, що намічені в індивідуальному плані твору.

Розширення технічних можливостей студента. Поглиблення технічних навичок.

Тема 2 Робота над сольним твором.

Формування навичок одноголосно - мелодійного мислення. Комплексний вплив на наочно - дієвий, наочно - образний й словесно - логічний компоненти цього мислення.

Формування слухових уявлень, звукових «образів» голосів, що контрапунктують між собою.

Формування навички здібності розподілу і переключення уваги та мислення уявними тембрами.

Прищеплення навички поетапного засвоєння речитативних прийомів.

Тема 3 Робота над твором великої форми. II та III частини класичних сонат.

Формування вміння досягати єдності, цілності виконання при дотриманні тематичної та динамічної контрастності.

Формування вміння переключення на новий музичний образ.

Формування у студентів блискавичних та барвистих музично-слуховою уявлень.

Формування перебудовувати свій апарат для звуковидобування певного характеру звучання. Типові

закономірності музичної мови композиційної структури та драматургії сонат.

Тема 4 Робота над п'єсою. I п'єса композиторів романтиків.

Формування навичок співставлення й поєднання силових (динамічних) рівнів, акцентів різного характеру й сили, поступових нюансів (посилення, послаблення), різної рельєфності; робота над аплікатурою твору, як необхідною умовою для вдосконалення виконавства; робота над проблемами слухо-рухової координації; вдосконалення артикуляційних навичок студента; робота над фактурою, як комплексом засобів музичної виразності; робота над рівністю динамічної лінії кресендо та дімінуендо; темпо-ритмічні жанрові особливості; робота над розвитком музичного мислення з метою наскрізного розвитку твору.

МОДУЛЬ 4.**Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом.****Концертний етюд.**

Розвиток технічної майстерності.

Формування універсальних штампів й прийомів.

Фізичні тренування для досягнення витримки всього апарату, також амбушюра та укріплення м'язової сили пальців. Формування почуття ритму, відчуття аплікатури, рівний звук та наспівність.

Підготовка до подолання труднощів, що намічені в індивідуальному плані твору.

Розширення технічних можливостей студента. Поглиблення технічних навичок.

Тема 2 Робота над творами сучасних композиторів де використовується багатоголосся (включаючи гру акордами або інтервальний спів) у викладеній фактурі.. Формування навички застосування системи уявлень і понять, що відображають специфічні закономірності багатоголосного викладення й розвитку. Комплексне використання літературно-художніх, асоціативно-образних прийомів, що активізують поліфонічне мислення.

Індуктивний принцип засвоєння поліфонічної фактури.

Засвоєння загальнонавчаних у кларнетовій педагогіці засобів роботи над багатоголосним твором. Переломлення елементів наочно - образного мислення в

багатоголосному мисленні у вигляді асоціативних образів, метафор, просторових уявлень.

Тема 3 Робота над твором великої форми. **Класична соната 1 частина.**

Виховання вміння глибокого занурення у суть музичного образу та вироблення відповідних виконавських дій.

Загострення уваги студентів на структурі твору. Знаходження зв'язку зі змістом. Виразний сенс протиставлення у розробці музичних образів.

Розвиток музичної думки в сонатній формі.

Аналіз ладо-тонального забарвлення тем побічної та заключної партій.

Тема 4 Робота над п'єсою (твори авторів XIX–першої половини XX століття.)

Розвиток тембрального уявлення, колористичних можливостей фактури при виконанні творів середньої форми.

Стилістичні та жанрові особливості творів композиторів XIX – першої половини XX століття; поняття термінів «глибокий звук», «легкий звук», «густий звук», «прозорий звук», «жорсткий звук», «плотний звук».

Робота над вихованням виконавської впевненості, артистизму, сценічного образу.

МОДУЛЬ 5.

Тема 1 Робота над технічним матеріалом. **Концертний етюд.**

Основні закономірності та прийоми роботи при розучуванні концертного етюду:

- ознайомлювальний етап.
- формування навичок детального опрацювання матеріалу (робота над засвоєнням музичного матеріалу).
- заключний етап роботи над концертним етюдом – формування цілісного музично - виконавського образу та його реальне втілення у виконанні.

Тема 2 Робота над творами сучасних композиторів з використанням елементів багатоголосся. Переломлення елементів наочно - образного мислення в поліфонічному мисленні у вигляді асоціативних образів, метафор, просторових уявлень.

Переломлення елементів наочно - образного мислення в поліфонічному мисленні у вигляді графічно наочної багатошаровості музичного тексту.

Вивчення елементів аплікатури акордів (американська таблиця акордової аплікатури в різних регістрах кларнета) та фіксування м'язової техніки пальців у пам'яті та вигляді слухових звукообразах, уявних багатоголосних співзвуч.

Формування навички вміння виконавця співати один з голосів багатозвуччя та надавати індивідуальне темброво - динамічне забарвлення.

Тема 3 Вивчення сонат старовинної сонатної форми у перекладах для кларнета.

Композиційна структура творів; набуття навичок лаконічної гри; точності звуковидобування; уваги до штрихів, дотримання окремих звуків; виховання у студента таких якостей, як ясність гри та точність

виконання всіх деталей тексту; метроритм; мелізматики. Приділення особливої уваги до характерного виконання штрихів тої епохи.
Прищеплення культури «бархатистого звуку» при виконанні старовинної сонати.

**Тема 4 Вивчення творів імпресіоністичного стилю.
Знання історії походження напрямку цього стилю.**

Культура звуковидобування у творах композиторів - імпресіоністів. Робота над тембровим забарвленням. Особливості атаки звуку при виконанні творів імпресіоністичного стилю.

Робота над вихованням виконавської впевненості, артистизму.

Виховання навичок цілісного виконання головних завдань твору згідно стилю.

МОДУЛЬ 6.

Тема 1 Робота над технічним матеріалом. **Концертний етюд.**

Формування базових основ «технології» роботи над художнім образом твору при його розучуванні в класі та самостійно.

Техніка у концертному етюді, як поняття сукупності виконавських засобів, що забезпечують адекватне втілення музики в її акустичних та змістовних характеристиках – темп, ритм, додаткова допоміжна аплікатура, темброва та звукова краса, динамічне і штрихове різноманіття, тощо.

Області техніки кларнетиста - віртуоза: область метро - ритмічна (тимчасова техніка - швидкість, рівність, ритмічність, тощо); «опорне діафрагмальне» дихання, яскравий динамічний діапазон.

Область звуко-висотна, просторова (чиста інтонаційна гра, потрапляння на потрібні ноти, вільність володіння різними діапазонами кларнета, тощо).

Область барвіста (володіння тембрами, звуковою красою, динамікою, штрихами, тощо).

Тема 2 Робота над **сучасними виконавськими прийомами музичної виразності.**

Артикуляційна диференціація виконання у творах як українських композиторів так і закордонних таких прийомів гри, як: фрулято, вібрато та глісандо.

Формування навички вміння вільного володіння губним апаратом кларнетиста (амбушюром), використання цих елементів музичної виразності в концепції композиторської задумки в загальному звучанні виконуємих творів.

Закономірності інтерпретації та подальшого розвитку в музично-риторичних та декламаційних фігурах цих агогічних елементів.

Тема 3 Робота над твором великої форми. За вибором : **Концерт 1 частина або класична соната 1 частина, або варіації.**

Загострення уваги студентів на структурі твору; втілення прийомів формоутворення; робота над засобами музичної виразності; робота над звуковидобуванням, як комплексом засобів музичної виразності; подолання технічних проблем при виконанні концерту; виразний сенс протиставлення у розробці музичних образів; формування стійкості при виконанні; виховання почуття ритму, вміння взяти вірний темп; орієнтування на складні епізоди твору. Наповнення змістом пауз, сценічна культура, формування тематичної єдності та цільності форми.

Тема 4 Робота над середньою формою. **П'єса розгорнутої форми чи опус п'єс.**

Удосконалення набутих виконавських навичок за попередні семестри; єдність форми; усвідомлення художньої природи й особливостей музичного матеріалу, його цілісне сприйняття на основі оперування музично-слухових уявлень; розуміння технічних завдань; пошук прийомів і засобів вирішення виконавських завдань; максимальна зосередженість на якісному диханні та вільному звучанні і свободі та гнучкості амбушюра; концентрація результатів роботи над усіма складовими виконавської інтерпретації.

МОДУЛЬ 7.

Тема 1 Робота над технічним матеріалом. **Концертний етюд.**

Питання аплікатури та застосування методу варіантів у технічній роботі.

Принцип повільної гри при розучуванні концертного етюду, що зумовлена слуховою уявою (внутрішній спів), передує руху і є умовою для формування звуко - висотної точності виконання й слухового запам'ятовування музики.

Принцип роботи «по шматках» - усі види розділу фактури музичного твору з метою кращого її вивчення.

Також гра музичними розділами в зворотньому напрямку від кінця до початку.

Прискіпливе відношення до динаміки та штрихів

Тема 2 Робота над **найсучаснішими музичними елементами.** Розвиток сенсорних та інтелектуальних здібностей студента-кларнетиста через вивчення перманентного або так званого «ціпного» дихання. Розподіл уваги на короткий набір м'язами щоки повітря та пролонгований видох. Ознайомлення з виконанням ще одного музичного елемента – подвійного стаккато. Чередування штриха «та» і «да» задля контролювання одноманітності та рівномірності цих звуків при їх виконанні.

Опанування цього пізнавального процесу, запускає ланцюг розумових операцій, що притаманний інтелектуальній діяльності.

Оволодіння повною мірою цих виконавчих структур під кутом специфічного аналітичного мислення, зокрема здібності втілювати через гру перманентним диханням, надає більш широкого музичного змісту декільком мелодичним лініям та періодам, а виконання штрихом подвійного стаккато допомагає передати характер скерцозних, веселих частин твору.

Тема 3 Робота над твором великої форми : **соната 1 частина або варіації**. Розвиток володіння драматургічними навичками. Знайомство з особливостями музичної мови періоду класицизму. Виховання почуття класичної форми, ритмічної стійкості виконання.

Робота над проблемою охоплення форми. Об'єм музичного твору. Протиставлення та характеристичність тем. Драматургія. Стійкість темпу. Образна різноманітність, звукова колоризація, зміна забарвлення музичного твору, динамічне удосконалення, усунення зайвих рухів й напруги, штрихове різномайття.

Тема 4 Робота над п'єсою українського композитора.

Розвиток тембрального уявлення, колористичних можливостей фактури, співучої кантилени; стилістичних та жанрових особливостей творів українських композиторів; робота над вихованням виконавської впевненості, артистизму; розуміння й вирішення технічних завдань; максимальна зосередженість на звучанні і свободі апарату задля донесення до слухачів унікального колориту та краси українського мелодизму.

МОДУЛЬ 8.

Підготовка до публічного виступу. **Опрацювання 5 творів** з програми до Державної атестації:

- **концерт (I або II – III ч.);**
- **соната 1 частина або варіації;**
- **1 концертний етюд;**
- **п'єса розгорнутої форми чи опус п'єс або фантазія;**
- **твір українського композитора;**
- **концертний етюд**

Робота над:

- стильовими ознаками технічних формул, що притаманні певним стилям епох;
- над технічними труднощами;
- досконалою виконавською формою творів програми;
- сценічною витримкою;
- стійкістю темпу;
- образною різноманітністю;
- красивою звуковою колоризацією;
- штриховою різноманітністю;
- легкою манерою виконання;
- опанування програми в цілому;
- поєднання емоційного та інтелектуального ставлення до виконавського процесу;
- набуттям осмисленої виконавської волі;
- артистичністю;
- активізація творчих якостей здобувача.

6.2 Структура навчальної дисципліни

ТЕМА	Кількість годин					
	Денна форма			Заочна форма		
	всьо го	інди віду аль ні	сам ості йні	всь ого	інди віду аль ні	само стійн і
I рік навчання						
МОДУЛЬ 1.						
Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом. 1 етюд на мілку техніку середнього та складного рівнів.	18	9	9	19	3	16
Тема 2 Робота над технічним матеріалом: дієзні мажорні гами та дієзні мінорні гами.	18	9	9	17	2	15
Тема 3 Робота над мелізмами. Значення та навички використання мелізм у творах різних епох, особливо Барокової доби .	19	10	9	19	3	16
Тема 4 Робота над твором великої форми. Класична соната 1 частина.	19	10	9	19	3	16
Тема 5 Робота над п'єсою кантиленного характеру (твори українських композиторів).	19	10	9	19	3	16
Разом:	93	48	45	93	14	79
МОДУЛЬ 2.						
Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом 1 етюд на велику техніку. Вивчення інструктивних етюдів середнього та складного рівнів	18	9	9	19	3	16
Тема 2 Робота над технічним матеріалом: бемольні мажорні та мінорні гами. Продовження вивчення гамового комплексу.	18	9	9	17	2	15
Тема 3 Робота над мелізмами . Продовження роботи над розвитком музичного мислення та навички мелізматика у творах Барокової доби .	19	10	9	19	3	16
Тема 4 Робота над твором великої форми. Класична соната 1 частина.	19	10	9	19	3	16
Тема 5 Робота над п'єсою віртуозного характеру.	19	10	9	19	3	16
Разом:	93	48	45	93	14	79
II рік навчання						
МОДУЛЬ 3.						
Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом.1 концертний етюд. Розвиток технічної майстерності.	23	12	11	19	3	16
Тема 2 Робота над сольним твором. Формування навичок одноголосно - мелодійного мислення.	24	12	12	17	2	15
Тема 3 Робота над твором великої форми. II та III частини класичних сонат.	23	12	11	19	3	16
Тема 4 Робота над п'єсою. 1 п'єса композиторів романтиків.	23	12	11	19	3	16

Разом:	93	48	45	93	14	79
---------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

МОДУЛЬ 4.						
Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом. Концертний етюд. Розвиток технічної майстерності.	23	12	11	23	3	20
Тема 2 Робота над творами сучасних композиторів..	24	12	12	23	4	19
Тема 3 Робота над твором великої форми Класична соната 1 частина.	23	12	11	24	4	20
Тема 4 Робота над п'єсою (твори авторів XIX – першої половини XX століття.)	23	12	11	23	3	20
Разом:	93	48	45	93	14	79
III рік навчання						
МОДУЛЬ 5.						
Тема 1 Робота над технічним матеріалом. Концертний етюд.	23	12	11	23	3	20
Тема 2 Робота над сольним твором.	24	12	12	23	4	19
Тема 3 Вивчення сонат старовинної сонатної форми у перекладах для кларнета.	24	12	12	24	4	20
Тема 4 Вивчення творів імпресіоністичного стилю.	23	12	11	23	3	20
Разом:	94	48	46	93	14	79
МОДУЛЬ 6.						
Тема 1 Робота над технічним матеріалом. Концертний етюд.	23	12	11	23	3	20
Тема 2 Робота над сучасними виконавськими прийомами у сольній грі.	24	12	12	23	4	19
Тема 3 Робота над твором великої форми. Концерт 1 частина.	24	12	12	24	4	20
Тема 4 Робота над середньою формою. П'єса розгорнутої форми чи опус п'єс.	23	12	11	23	3	20
Разом:	94	48	46	93	14	79
IV рік навчання						
МОДУЛЬ 7.						
Тема 1 Робота над технічним матеріалом. Концертний етюд.	24	12	12	23	3	20
Тема 2 Робота над найсучасними музичними елементами. Розвиток сенсорних та інтелектуальних здібностей студента – кларнетиста.	24	12	12	25	4	21
Тема 3 Робота над твором великої форми : соната 1 частина або варіації.	24	12	12	24	4	20
Тема 4 Робота над п'єсою українського композитора.	23	12	11	23	3	20
Разом:	95	48	47	95	14	81
МОДУЛЬ 8.						
Тема 1 Концерт (I або II-IIIч.)	18	9	9	21	4	17
Тема 2 Твір великої форми – класична соната (1 частина) або варіації	18	9	9	19	3	16
Тема 3 П'єса розгорнутої форми чи опус п'єс або фантазія	20	10	10	19	3	16
Тема 4 П'єса українського композитора	20	10	10	19	3	16
Тема 5 Концертний етюд	19	10	9	19	3	16
Разом:	95	48	47	97	16	81
	денне			заочне		
Загальний обсяг годин:	750	384	366	750	114	636

Концертна програма підсумкової Державної атестації включас в себе:
1) Концерт (I або II-III ч.)
2) Твір великої форми – класична соната (1 частина) або варіації
3) П'єса розгорнутої форми чи опус п'єс або фантазія
4) Твір українського композитора
5) Концертний етюд

6.3 Самостійна робота (денна, заочна форми)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.	Заочна ф.
	МОДУЛЬ 1.		
1	<p>Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом. 1 етюд на мілку техніку середнього та складного рівнів. Вивчення інструктивних етюдів середнього та складного рівнів: Франц Крöpf «350 етюдів» для кларнета (зошит №1), Ежен Бозза «Шість характерних етюдів», тощо. Робота над: аплікатурою, артикуляцією, динамікою, темпом, виконавською волею, координацією пальців, свободою виконавського апарату та амбушюра.</p>	9	16
2	<p>Тема 2 Робота над технічним матеріалом: дієзні мажорні гами та дієзні мінорні гами; Опрацювання аплікатури кожного виду обсягом в три октави: - в мажорі – гра гами в штрихах шістнадцятими у помірному темпі; арпеджію пряме та в оберненнях триолями і квартолями. Гра терціями, квартами, квінтами та октавами в інтервальному та гамообразному вигляді. Домінантсептакорд прямий та в оберненнях триолями і квартолями. Хроматична гама в максимально швидкому темпі. - в мінорі – гра гам в штрихах, 3 види мінору шістнадцятими у помірному темпі; арпеджію пряме та в оберненнях триолями і квартолями. Гра терціями, квартами, квінтами та октавами в інтервальному та гамообразному вигляді. Зменшений септакорд прямий та в оберненнях триолями і квартолями. Хроматична гама в максимально швидкому темпі. - Опрацювання атаки звуку різними штрихами: деташе, легато, стаккато, нон легато та іншими. Робота над постановкою корусу, голови, рук, амбушюра. Також робота над динамікою, темпом,</p>	9	15

	витримкою		
3	<p>Тема 3 Робота над мелізмами. Значення та навички використання мелізмів у творах різних епох, особливо барокової доби. Відмінність у виконанні групето на прикладі опусів композиторів класичної і романтичної епох. Невід’ємність використання агогіки при виконанні мелізмів особливо широких структур, в контексті виконання романтичної музики. (Е.Гріг, Ф.Шопен, Ф.Ліст, Й.Брамс, Ф.Мендельсон-Бартольдї, А.Дворжак та інших композиторів). Специфіка аплікатури при виконання форшлагів та нахшлагів. Робота над динамічним планом, артикуляцією, штрихами, фразуванням. Розвиток навички концентрації уваги на тематичному матеріалі.</p>	9	16

4	<p>Тема 4 Робота над твором великої форми. Класична соната 1 частина.</p> <p>Поняття Сонатна форма. Стилістичні особливості. Аналіз, будова творів великої форми. Виявлення технічних складнощів. Охоплення форми в цілому у творах В.Моцарта, К.М.Вебера, Л.Шпора. Розвиток слухового контролю. Робота над технікою, артикуляцією, динамікою. Фразування. Опрацювання мелізматики. Робота над витримкою губного апарату кларнетиста (амбушюра) та дихання.</p>	9	16
5	<p>Тема 5 Робота над п'єсою кантиленного характеру (твори українських композиторів).</p> <p>Аналіз структури твору. Охоплення форми в цілому. Жанровість, образність. Розвиток емоційності в створенні концепції виконуемого твору. Робота над звуковидобуванням та звуковеденням, фразуванням, динамікою, штрихами, агогікою та музичним образом. Формування досвіду художньої активності студента, постійного пошуку творчих рішень у створенні виконавських концепцій музичних творів минулого і сучасності, робота над подоланням сценічного хвилювання.</p>	9	16
	Всього по I модулю:	45	79
	МОДУЛЬ 2.	Денна ф.	Заочна ф.
6	<p>Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом 1 етюд на велику техніку.</p> <p>Вивчення інструктивних етюдів середнього та складного рівнів – Олександр Штарк «40 етюдів» - №3. Ежен Бозза «Шість характерних етюдів» -№2. Робота над: аплікатурними комбінаціями, артикуляцією, динамікою, темпом, метроритмічною рівністю, координацією пальців, свободою виконавського апарату, єдністю технічних та художніх аспектів виконання.</p>	9	16

7	<p>Тема 2 Робота над технічним матеріалом: бемольні мажорні та мінорні гами.</p> <p>Продовження вивчення гамового комплексу. Опрацювання аплікатури кожного виду обсягом в три октави:</p> <ul style="list-style-type: none"> - в мажорі – гра гами в штрихах шістнадцятими у помірному темпі; арпеджію пряме та в оберненнях триолями і квартолями. Гра терціями, квартами, квінтами та октавами в інтервальному та гамообразному вигляді. Домінантсептакорд прямий та в оберненнях триолями і квартолями. Хроматична гама в максимально швидкому темпі. - в мінорі – гра гам в штрихах, 3 види мінору шістнадцятими у помірному темпі; арпеджію пряме та в оберненнях триолями і квартолями. Гра терціями, квартами, квінтами та октавами в інтервальному та гамообразному вигляді. Зменшений септакорд прямий та в оберненнях триолями і квартолями. Хроматична гама в максимально швидкому темпі. <p>Опрацювання атаки звуку різними штрихами: деташе, легато, стаккато, нон легато та іншими. Вивчення додаткової аплікатури у верхньому регістрі. Робота над динамікою, темпом, витримкою.</p>	9	15
---	---	---	----

8	<p>Тема 3 Робота над мелізмами. Продовження роботи над розвитком музичного мислення та навичками мелізматички у творах барокової доби.</p> <p>Стильові особливості при виконанні трелей у кадансах та каденціях де солуючий кларнет виконує головну тональну функцію.</p> <p>Темпові розбіжності швидкості трелей при виконанні різних за характером та метрономом частин крупної форми – концертів або сонат.</p> <p>Специфіка аплікатури при виконання трелей на протязі виконуємого твору. Опрацювання художнього змісту та місця цього красивого елемента у музичному задумі композитора.</p> <p>Робота над динамічним планом, артикуляцією, штрихами, фразуванням.</p> <p>Розвиток навички концентрації уваги на тематичному матеріалі.</p> <p>Ознайомлення з контекстом та іншими варіантами виконавської інтерпретації музичного твору кларнетистів-віртуозів світового рівня. Створення власної виконавської концепції твору. Декодування авторського задуму.</p>	9	16
9	<p>Тема 4</p>	9	16
	<p>Робота над твором великої форми. Класична соната 1 частина.</p> <p>Набуття навичок лаконічної гри, точності звуковидобування, уваги до штрихів, дотримання окремих звуків.</p> <p>Виховання у студента таких якостей, як ясність гри, чистота звуку та точність виконання всіх деталей тексту.</p> <p>Прищеплення культури вишуканого смаку при виконанні класичної сонати. Використання щільності подачі дихання та користування силою звуку: в розробці музичного матеріалу, при виконанні синкоп, кульмінацій, в кадансах та заключенні експозиції /репризи.</p>		

10	<p>Тема 5 Робота над п'єсою віртуозного характеру. Прищеплення художнього смаку та формування індивідуального виконавського стилю; аналіз структури твору, охоплення форми в цілому, жанровість, образність, розвиток емоційності, робота над звуком, ритмічними угрупованнями, динамікою, артикуляцією, музичним образом виконуемого твору, формування досвіду художньої активності студента, постійного пошуку творчих рішень у створенні виконавських концепцій музичних творів минулого і сучасності, робота над подоланням сценічного хвилювання, формування виконавської надійності; формування й вдосконалення вміння технічно виконувати твори віртуозного характеру; формування навичок співставлення й поєднання силових (динамічних) рівнів, акцентів різного характеру й сили, поступових нюансів (посилення, послаблення), різної рельєфності; робота над мелодією, як головного компонента виразності. Розвиток мелодійної лінії, її членування на розділи більшого та меншого масштабу, виявлення відносної важливості побудов. «Спів», гра кантабіле довгими фразами на кларнеті та формування вміння використовувати темброву палітру та звуковидобування, артикуляцію і штрихи. Постійне вдосконалення виконавчого апарату, роль правильної не затисненої роботи рук - передпліччя, зап'ясть, кистей та пальців.</p>	9	16
	Всього по 2 модулю:	45	16
	МОДУЛЬ 3	Денна ф.	Заочна ф.
11	<p>Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом. 1 концертний етюд. Розвиток технічної майстерності. Формування універсальних штампів й прийомів.</p>	11	16
	<p>Фізичні тренування для досягнення витримки губного апарату та укріплення пальців. Формування почуття ритму, відчуття інструмента, рівний звук та наспівність. Підготовка до подолання труднощів, що намічені в індивідуальному плані твору. Розширення технічних можливостей студента. Поглиблення технічних навичок.</p>		

12	<p>Тема 2 Робота над сольним твором. Формування навичок одноголосно-мелодійного мислення. Комплексний вплив на наочно-дієвий, наочно-образний й словесно-логічний компоненти цього мислення. Формування слухових уявлень, звукових «образів» голосів, що контрапунктують та контрастують між собою. Формування навички здібності розподілу і переключення уваги та мислення уявними тембрами. Прищеплення навички поетапного засвоєння речитативних прийомів.</p>	12	15
13	<p>Тема 3 Робота над твором великої форми. II та III частини класичних сонат. Формування вміння досягати єдності, цільності виконання при дотриманні тематичної та динамічної контрастності. Формування вміння переключення на новий музичний образ. Формування у студентів блискавичних та барвистих музично-слуховою уявлень. Формування перебудовувати свій апарат для звуковидобування певного характеру звучання. Типові закономірності музичної мови композиційної структури та драматургії сонат.</p>	11	16
14	<p>Тема 4 Робота над п'єсою. 1 п'єса композиторів романтиків. Формування навичок співставлення й поєднання силових (динамічних) рівнів, акцентів різного характеру й сили, поступових нюансів (посилення, послаблення), різної рельєфності; робота над аплікатурою твору, як необхідною умовою для вдосконалення виконавства; робота над проблемами слухо-рухової координації; вдосконалення артикуляційних навичок студента; робота над фактурою, як комплексом засобів музичної виразності; робота над рівністю динамічної лінії</p>	11	16
	<p>крещендо та дімінуендо; темпо-ритмічні жанрові особливості; робота над розвитком музичного мислення з метою наскрізного розвитку твору.</p>		

	Всього по 3 модулю:	45	79
	МОДУЛЬ 4	Денна ф.	Заочна ф.
15	<p>Тема 1 Робота над інструктивним матеріалом. 1 концертний етюд. Розвиток технічної майстерності. Формування універсальних штампів й прийомів. Фізичні тренування для досягнення витримки всього апарату, також амбушюра та укріплення м'язової сили пальців. Формування почуття ритму, відчуття аплікатури, рівний звук та наспівність. Підготовка до подолання труднощів, що намічені в індивідуальному плані твору. Розширення технічних можливостей студента. Поглиблення технічних навичок.</p>	11	20
16	<p>Тема 2 Робота над творами сучасних композиторів де використовується багатоголосся (включаючи акорди) у викладеній фактурі. Формування навички застосування системи уявлень і понять, що відображають специфічні закономірності багатоголосного викладення й розвитку. Комплексне використання літературно-художніх, асоціативно-образних прийомів, що активізують поліфонічне мислення. Індуктивний принцип засвоєння поліфонічної фактури. Засвоєння загальнонавчаних у кларнетовій педагогіці засобів роботи над багатоголосним твором. Переломлення елементів наочно-образного мислення в багатоголосному мисленні у вигляді асоціативних образів, метафор, просторових уявлень.</p>	12	19
17	<p>Тема 3 Робота над твором великої форми Класична соната 1 частина. Виховання вміння глибокого занурення у суть музичного образу та вироблення відповідних виконавських дій. Загострення уваги студентів на структурі твору. Знаходження зв'язку зі змістом.</p>	11	20
	<p>Виразний сенс протиставлення у розробці музичних образів. Розвиток музичної думки в сонатній формі. Аналіз ладо-тонального забарвлення тем побічної та заключної партій.</p>		

18	<p>Тема 4 Робота над п'єсою (твори авторів ХІХ–першої половини ХХ століття.) Розвиток тембрального уявлення, колористичних можливостей фактури при виконанні творів середньої форми. Стилістичні та жанрові особливості творів композиторів ХІХ – першої половини ХХ століття; поняття термінів «глибокий звук», «легкий звук», «густий звук», «прозорий звук», «жорсткий звук», «плотний звук». Робота над вихованням виконавської впевненості, артистизму, сценічного образу.</p>	11	20
	Всього по 4 модулю:	45	79
	МОДУЛЬ 5	Денна ф.	Заочна ф.
19	<p>Тема 1 Робота над технічним матеріалом. 1 концертний етюд. Основні закономірності та прийоми роботи при розучуванні концертного етюду: - ознайомлювальний етап. - формування навичок детального опрацювання матеріалу (робота над засвоєнням музичного матеріалу). - заключний етап роботи над концертним етюдом – формування цілісного музично-виконавського образу та його реальне втілення у виконанні.</p>	11	20
20	<p>Тема 2 Робота над творами сучасних композиторів з використанням елементів багатоголосся. Переломлення елементів наочно-образного мислення в поліфонічному мисленні у вигляді асоціативних образів, метафор, просторових уявлень. Переломлення елементів наочно-образного мислення в поліфонічному мисленні у вигляді графічно наочної багатопшаровості музичного тексту. Вивчення елементів аплікатури акордів (американська таблиця акордової аплікатури в різних регістрах кларнета) та фіксування м'язової техніки пальців у пам'яті та вигляді слухових звукообrazах, уявних багатоголосних співзвуч. Формування навички вміння виконавця співати один з голосів багатозвуччя та надавати індивідуальне темброво-динамічне забарвлення.</p>	12	19

21	<p>Тема 3 Вивчення сонат старовинної сонатної форми у перекладах для кларнета. Композиційна структура творів; набуття навичок лаконічної гри; точності звуковидобування; дотримання окремих звуків; виховання у студента таких якостей, як ясність гри та точність виконання всіх деталей тексту; метроритм, мелізматика та особливої уваги до характерного виконання штрихів тої епохи. Прищеплення культури «бархатистого звуку» при виконанні сонати старовинної сонатної форми.</p>	12	20
22	<p>Тема 4 Вивчення творів імпресіоністичного стилю. Знання історії походження напрямку цього стилю. Культура звуковидобування у творах композиторів імпресіоністів. Робота над тембровим забарвленням; Особливості атаки звуку при виконанні творів імпресіоністичного стилю. Робота над вихованням виконавської впевненості, артистизму. Виховання навичок цілісного виконання головних завдань твору згідно стилю.</p>	11	20
	Всього по 5 модулю:	46	79
	МОДУЛЬ 6	Денна ф.	Заочна ф.

23	<p>Тема 1 Робота над технічним матеріалом. 1 концертний етюд. Формування базових основ «технології» роботи над художнім образом твору при його розучуванні в класі та самостійно. Техніка у концертному етюді, як поняття сукупності виконавських засобів, що забезпечують адекватне втілення музики в її акустичних та змістовних характеристиках – темп, ритм, додаткова допоміжна аплікатура, темброва та звукова краса, динамічне і штрихове різноманіття, тощо. Області техніки кларнетиста-віртуоза: область метро-ритмічна (тимчасова техніка- швидкість, рівність, ритмічність, тощо); «опорне діафрагмальне» дихання, яскравий динамічний діапазон. Область звуко-висотна, просторова (чиста інтонаційна гра, потрапляння на потрібні ноти, вільність володіння різними діапазонами кларнета, тощо). Область барвіста (володіння тембрами, звуковою красою, динамікою, штрихами, тощо).</p>	11	20
24	<p>Тема 2 Робота над сучасними виконавськими прийомами музичної виразності.</p>	12	19
	<p>Артикуляційна диференціація виконання у творах як українських композиторів так і закордонних таких прийомів гри, як: фрулято, вібрато та глісандо. Формування навички вміння вільного володіння губним апаратом кларнетиста (амбушюром), використання цих елементів музичної виразності в концепції композиторської задумки в загальному звучанні виконуємих творів. Закономірності інтерпретації та подальшого розвитку в музично-риторичних та декламаційних фігурах цих агогічних елементів.</p>		

25	<p>Тема 3 Робота над твором великої форми. Концерт 1 частина. Загострення уваги студентів на структурі твору; втілення прийомів формоутворення; робота над засобами музичної виразності; робота над правильним звуковидобуванням, як комплексом засобів музичної виразності; подолання технічних проблем при виконанні концерту; виразний сенс протиставлення у розробці музичних образів; формування стійкості при виконанні; виховання почуття ритму, вміння взяти вірний темп; орієнтування на складні епізоди твору. Наповнення змістом пауз; сценічна культура; формування тематичної єдності та цільності форми.</p>	12	20
26	<p>Тема 4 Робота над середньою формою. П'єса розгорнутої форми чи опус п'єс. Удосконалення набутих виконавських навичок за попередні семестри; єдність форми; усвідомлення художньої природи й особливостей музичного матеріалу, його цілісне сприйняття на основі оперування музично-слухових уявлень; розуміння технічних завдань; пошук прийомів і засобів вирішення виконавських завдань; максимальна зосередженість на якісному диханні та вільності звучання і гнучкості апарату; концентрація результатів роботи над усіма складовими виконавської інтерпретації.</p>	11	20
	Всього по 6 модулю:	46	79
	МОДУЛЬ 7	Денна ф.	Заочна ф.
27	<p>Тема 1 Робота над технічним матеріалом. 1 концертний етюд. Питання апікатури та застосування методу варіантів у технічній роботі. Принцип повільної гри при розучуванні концертного етюду, що зумовлена слуховою уявою (внутрішній спів), передує руху і є умовою для</p>	12	20
	<p>формування звуко-висотної точності виконання й слухового запам'ятовування музики. Принцип роботи «по шматках» - усі види розділу фактури музичного твору з метою кращого її вивчення. Також гра музичними розділами в зворотньому напрямку від кінця і до початку. Прискіпливе відношення до динаміки та штрихів.</p>		

28	<p>Тема 2 Робота над найсучаснішими музичними елементами. Розвиток сенсорних та інтелектуальних здібностей студента-кларнетиста через вивчення перманентного або так званого «ціпного» дихання. Розподіл уваги на короткий набір м'язами щоки повітря та пролонгований видох. Ознайомлення з виконанням ще одного музичного елемента – подвійного стаккато. Чередування штриха «та» і «да» задля контролювання одноманітності та рівномірності цих звуків при їх виконанні. Опанування цього пізнавального процесу, запускання ланцюг розумових операцій, що притаманний інтелектуальній діяльності. Оволодіння повною мірою цих виконавчих структур під кутом специфічного аналітичного мислення, зокрема здібності втілювати через гру перманентним диханням, надає більш широкого музичного змісту декільком мелодичним лініям та періодам, а виконання штрихом подвійного стаккато допомагає передати характер скерцозних, веселих частин твору.</p>	12	21
29	<p>Тема 3 Робота над твором великої форми : соната 1 частина або варіації. Розвиток володіння драматургічними навичками. Знайомство з особливостями музичної мови періоду класицизму. Виховання почуття класичної форми, ритмічної стійкості виконання. Робота над проблемою охоплення форми. Об'єм музичного твору. Протиставлення та характеристичність тем. Драматургія. Стійкість темпу. Образна різноманітність; звукова колоризація; зміна забарвлення музичного твору; динамічне удосконалення; усунення зайвих рухів й напруги; штрихове різноманіття.</p>	12	20

30	Тема 4 Робота над п'єсою українського композитора. Розвиток тембрального уявлення, колористичних можливостей фактури, співучої кантилені; стилістичних та жанрових особливостей творів українських композиторів; робота над вихованням виконавської впевненості, артистизму; розуміння й вирішення технічних завдань; максимальна зосередженість на звучанні і свободі апарату задля донесення до слухачів унікального колориту та краси українського мелодизму.	11	20
Всього по 7 модулю:		47	81

	МОДУЛЬ 8 Підготовка до публічного виступу. Опрацювання 5 творів з програми до Державного іспиту: - Робота над: - стильовими ознаками, що притаманні певним стилем епох; - над технічними труднощами; - досконалою виконавською формою творів програми; - сценічною витримкою; - стійкістю темпу; - образною різноманітністю; - красивою звуковою колоризацією; - штриховому різноманіттю; - легкою манерою виконання; - опанування програми в цілому; - поєднання емоційного та інтелектуального ставлення до виконавського процесу; - набуттям осмисленої виконавської волі; - артистичністю; - активізація творчих якостей студента.		
		Денна ф.	Заочна ф.
31	Тема 1 Концерт (I або II – III ч.)	9	17
32	Тема 2 Твір великої форми – класична соната (1 частина) або варіації	9	16
33	Тема 3 П'єса розгорнутої форми чи опус п'єс або фантазія	10	16
34	Тема 4 Твір українського композитора	10	16

35	Тема 5 Концертний етюд	9	16
	Всього по 8 модулю:	47	81
		Денна ф.	Заочна ф.
	Разом годин:	366	636

7. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Інструменти та обладнання: наявні музичні інструменти групи кларнетів, піюпітри, метрономи; репетиційна база, бібліотечний фонд, спеціально обладнане приміщення для концертних заходів; бази виконавської практики відповідно до навчальної програми; комп'ютерне та програмне забезпечення, мультимедійні засоби у сфері музичної діяльності.

Аудиторний фонд:

- навчальний корпус
- концертний зал №1
- концертні аудиторії - № 9, 33, 55
- класи кларнета - № 5, 8, 9
- точки бездротового доступу до мережі інтернет навчального корпусу
- нотна бібліотека, її структура: читальний зал, абонемент навчальної літератури та нотної літератури;
- навчальні плани;
- навчально-методичні комплекси дисциплін.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання LMS Moodle -інтегрованої комп'ютерної системи закладу вищої освіти.

Методи навчання

За джерелом передачі і сприйняття навчальної інформації (перцептивний метод):

- Словесні: розповідь, пояснення
- Наочний: демонстрація, вправи, практичні досліди

За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації:

- Дедуктивний
- Аналітичний
- Інформативно-рецептивний
- Синтетичний

За ступенем самостійності мислення студентів під час оволодіння знаннями:

- Репродуктивний
- Частково-пошуковий

За ступенем управління навчальною роботою (метод управління навчанням):

- Навчальна робота під керівництвом викладача
- Самостійна робота студентів
 - Робота з конспектом, книгою, музичним матеріалом, інтернет-ресурсами, музичними словниками

Метод стимулювання інтересу до предмету:

- Створення ситуації пізнавальної новизни

- Створення ситуації зацікавленості
- Створення ситуації емоційно-етичних переживань

Метод стимулювання обов'язків і відповідальності під час навчання:

- Висунення вимог
- Вправи з виконання вимог
- Заохочення успіху в навчанні
- Осуд недоліків у навчанні

Метод усного контролю:

- Індивідуальне опитування (демонстрація самопідготовки)
- Виконавський залік чи іспит
- Прослуховування музичних творів

Виступ на сцені.

8. Методичні рекомендації

8.1 Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи.

Самостійна робота є важливим елементом всієї системи підготовки у вищому навчальному закладі будь-якої форми навчання і сприяє кращому засвоєнню та ефективному опануванню навчального матеріалу. Проводиться з метою отримання нових знань, їх закріплення, розширення та поглиблення є складником його навчання. Викладач допомагає відпрацювати музичний матеріал, дає конкретні вказівки щодо обсягів, напрямів самостійної роботи.

Самостійна робота студентів-піаністів охоплює:

- Теоретичний аналіз творів програми;
- Розбір твору: читання по нотах, визначення апікатури;
- Ескізне вивчення творів;
- Художньо-музичний аналіз твору;
- Вивчення твору напам'ять
- Доведення твору до концертного стану.

Самостійна робота носить систематичний характер є обов'язковою. Формування та розвиток навичок самостійної діяльності студента передбачає:

- Аналіз та синтез
- Самоконтроль та самооцінка
- Активність
- Ініціативність
- Творчий підхід

Зміст самостійної роботи студентів у форматі дисципліни «*Спеціальний інструмент «Кларнет»*» визначається робочою програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота студента проявляється в опрацюванні спеціальної літератури, в умінні вільно орієнтуватися у стилях і жанрах, аналізувати і давати оцінку власному

виконанню музичного твору.

Приблизний репертуарний список

Етюди

1. Карл Берман – 24 етюди для кларнета та ф-но op.63 (редакція Wladystaw Kosieradzki I Lestaw Lic)
2. Роберт Кітцер - Мелодичні та технічні етюди. Зошит №1 op.91
Зошит №2 op.92
Зошит №3 op.93
3. Джорджі Баласса – Збірник етюдів для кларнета
4. Ернесто Кавалліні (1807-1874)- Капріси для кларнета:
Зошит №1 (6 кап.) op.1
Зошит №2 (6 кап.) op.2
Зошит №3 (6 кап.) op.3
5. Огюст Перье - 22 сучасних етюдів для кларнета
6. Дж. Мараско - Етюди для кларнета
7. Ежен Бозза - 14 трансцентдентних етюдів для кларнета
8. Франс Крьопш – 350 етюдів для кларнета (зошити 1,2,3)
9. Степан Васильович Ригін – Аплікатурні етюди для кларнета
10. Володимир Миколайович Носов – 15 етюдів для кларнета
11. Гіацінт Клозе – Тридцять етюдів (по Г. Омону)
- Кожноденні вправи та етюди для кларнета (редакція О. Пресмана 24ет.)
12. Володимир Якович Гурфінкель - Етюди (Київ: Муз.Україна)
13. В. Кирейко - Концертний етюд для кларнета та ф-но

Концерти/концертіно

1. А. Дімлер – Коцерт (B-dur)
2. Франц Кроммер - Коцерт (E-dur)
3. Шарль Дювернуа - Коцерт
4. Анрі Томазі - Коцерт
5. Карл Маріє фон Вебер – Коцерт № 1 (f-moll) op.73
- Коцерт № 2 (Es-dur) op.74
- Великий концертний дует (для кл. та ф-но) op.48
- Коцертіно op. 26
6. Аарон Копленд - Коцерт
7. Франц Кроммер - Коцерт (E-dur) op.86
8. Луї Шпор (1784-1859) – Коцерт № 1 (f-moll) op.26
- Коцерт № 2 (Es-dur) op.57
- Коцерт № 3 (f-moll)

- Концерт № 4 (e-moll)
- 9. В.А. Моцарт - Концерт (A-dur) op.622
- 10. Феруччо Бузоні – Концертіно
- 11. Карол Курпінський (1785-1857) - Концерт
- 12. Пауль Хіндеміт - Концерт
- 13. Ян Стаміць (1717-1757) - Концерт (B-dur)
- 14. Карл Стаміць (1746-1801) - Концерт № 1 (Es-dur)
 - Концерт № 2
 - Концерт № 3 (B-dur)
- 15. Ян Антонін Кожелух (1738-1814) – Концерт (Es-dur)
- 16. Франц Крамарж (1759-1831) - Концерт (Es-dur), op.36
- 17. Жан Франсе - Концерт
- 18. Карл Нільсен - Концерт op.57
- 19. Даріус Мійо - Концерт (присвята Бенні Гудману)
- 20. Йохан Годфрід Манн (1858-1904) - Концерт (Es-dur) op.90
- 21. Арті Шоу - Концерт
- 22. Степан Васильович Ригін - Концерт
- 23. Віктор Брунс - Концерт № 2 op.48
- 24. Егон Габлер - Концерт № 1 (f-moll)
 - Концерт № 2 (Es-dur)
- 25. Жанін Руф - Концертіно op.15
- 26. Г. Вагнер - Концерт для кларнета та камерного оркестра
- 27. Малкольм Арнольд - Концерт № 2 op.115
- 28. Ежен Бозза - Концерт для кларнета та камерного оркестра
- 29. Франс Антон Хофмейстер (1754-1812) - Концерт (B-dur)

Велика форма

- 1. Артур Оннегер - Сонатіна
- 2. Л.В. Бетховен - Сонатіна
- 3. Ф. Данці - Сонатіна
- 4. В.А.Моцарт (1756-1791) - Сонатіна для кларнета та ф-но (редакція Kuszling Janos e Nagy Oliver)
- 5. Улаф Дамарацкі - Соната
- 6. Ж. Тайфер - Соната (для кл. соло)
- 7. З. Карг- Елерт - Соната (для кл. соло)
- 8. О. Мессіан - «Птахи безодні» (III частина «Квартета на кінець часу»)
- 9. А. Томазі - Аттична соната (для кл. соло)
- 10. Й. Брамс (1833–1897) - Соната № 1 (f-moll) op. 120 №1
 - Соната № 2 (Es- dur) op.120 №2
- 11. Бела Барток - Сонатіна

12. Йоахім Беез - Сонатіна
13. Каміль Сен- Санс (1835-1922) - Соната op.167
14. Франсіс Пуленк (1899-1963) - Соната (присвята пам'яті Артура Оннегера)

П'єси композиторів романтиків

1. І.Брамс (1833–1897)
 - Соната № 1 (f-moll) op. 120 №1
 - Соната № 2 (Es-dur) op. 120 №2
2. К.М. Вебер - Варіації op. 33
 - Інтродукція, Тема і Варіації
 - Фантазія II частина з квінтету та струнного квартету op. 34
3. І. Бара - П'єса у соль мінорі
4. Ф.Шопен (1810–1849):
 - Мазурка op. 24 №1
 - Мазурка op.7 №1
 - Ноктюрн op.9 № 2
 - Полонези: op.40 №1,2; Полонез g-moll
5. Шарль Відор - Інтродукція і рондо op.72
6. Р.Шуман: (1810–1856)
 - Три фантастичні п'єси op.73
 - Три романса
 - Мрії (переклад)
7. Каміль Сен- Санс (1835-1922) - Соната op.167
8. Шарль Лефевр – Фантазія-Каприс
9. Андре-Блох - Деннеріана
10. Г. П'єрне - Канцонета

Сонати старовинної форми

1. Д.Бортнянський - Соната (перекладення В. Повзуна)
2. Й.С. Бах - Соната № 4 для флейти (переклад для кларнета та ф-но О. Володіна)
 - Соната № 5 для флейти (переклад для кларнета та ф-но О. Володіна)

Твори композиторів імпресіоністів

1. К.Дебюссі (1862–1918)

- Перша рапсодія
- «Маленьке негрятко» (переклад)
- Маленька п'єса
- Прелюдія (I/8)
- Прелюдія (II/5)
- «Шість п'єс» цикл творів – (переклад Б. Прорвича)
- Канопа
- Перервана серенада
- Тумани
- Ворота Альгамбри
- Вальс
- Етюд

2. М.Равель (1875–1937)

- Пavana
- Прелюдія

П'єси розгорнутої форми

1. Й.Брамс

- Венгерський танок № 5 (переклад для кларнета)

2. Р.Глієр - Романс № 2 (ор.16)

- Романс № 6 (ор.35)
- Сумний вальс № 7 (ор.35)

3. Аламіро Джамп'єрі - Венеціанський карнавал

4. Марк Дельмас

- Італійська фантазія ор.110

5. Верді- Бассі

- Концертна фантазія на теми опери «Ріголетто»

6. Р.Шуман

- ор. Три фантастичні п'єси
- ор. Три романси

7. В. Ротару - Імпровізація (для кл. соло)

8. В.А. Моцарт - Квінтет (переклад) ор.108

9. Луї Шпор (1784-1859) – Романс

- #### 10. Ежен Бозза - Буколика
- Кларібель

- Італійська фантазія

11. Дж. Россіні (1792-1868) - Інтродукція, Тема і Варіації
12. Фрідьєш Гідаш - Фантазія
13. О. Розенблат - Фантазія на теми з опери «Кармен»
14. Е. Брепсант - Фантазія
15. Андре Мессаже - Конкурсне соло

Концертні етюди

1. Карл Берман – 24 етюди для кларнета та ф-но op.63 (редакція Wladystaw Kosieradzki i Lestaw Lic)
2. В. Кирейко - Концертний етюд для кларнета та ф-но

П'єси українських композиторів

1. В.Гамалія - Концертне інтермеццо
2. В. Кирейко - Концертний етюд
3. Іван Федорович Карабиць – Діско-хоровод
4. П. Бриль - Українська гумореска
5. В. Гомоляка - Скерцо
- Рапсодія
6. Л.М. Ревуцький – Вальс (переклад К. Мюльберга)
- Прелюд тв. 4 № 1 (переклад К. Мюльберга)
7. Л. Колодуб - Танок
- Гавот
- Троїсті музики
- Українські витинанки (для кларнета соло)
- Ескіз у молдавському стилі
8. Ростислав Демчишин - Мрії
9. Ю. Щуровський - Романс
10. М. Лисенко - Елегія op.41 №3
- Друга Рапсодія на українські народні теми «Думка-Шумка» op.18
- Елегія (пам'яті Т.Г. Шевченка)
11. М.М. Скорик - «Мелодія» - до кінофільму «Високий перевал»
- Карпатська рапсодія
12. Олександр Яковчук - Буковинське каприччіо
- King Attila

13. Ю. Іщенко - Маленька рапсодія
14. Левко Спасокукоцький - Скерцо

Приблизний список учбового репертуару:

I курс

Етюд

1. Франс Крґопш – 350 етюдів для кларнета (зошит 1)
2. Роберт Кітцер - Мелодичні та технічні етюд. Зошит №1 оп.91
3. Карл Берман – 24 етюд для кларнета та ф-но оп.63 (редакція Wladystaw Kosieradzki I Lestaw Lic)

Концерти/концертино

1. Карл Маріє фон Вебер – Концертино
2. Ян Антонін Кожелух (1738-1814) – Концерт (Es-dur)
3. Франц Крамарж (1759-1831) - Концерт (Es-dur), оп.36
4. А. Дімлер – Коцерт (B-dur)
5. Франц Кроммер - Концерт (E-dur) оп.

Велика форма

1. Л. Бетховен - Сонатіна
2. Д. Бортнянський - Соната (перекладення В. Повзуна)
3. Ф. Данці - Сонатіна
4. В.А.Моцарт (1756-1791) - Сонатіна для кларнета та ф-но (редакція Kuszing Janos e Nagy Oliver)
5. З. Карг- Елерт - Соната (для кл. соло)
6. Бела Барток - Сонатіна

П'єси

1. І. Бара - П'єса у соль мінорі
2. Ф.Шопен (1810–1849):
 - Мазурка оп. 24 №1
 - Мазурка оп.7 №1
 - Ноктюрн оп.9 № 2
3. Р.М. Глієр - Романс № 2 (оп.16)
 - Романс № 6 (оп.35)

П'єси українських композиторів

1. Ю. Щуровський - Романс

2. М. Лисенко - Елегія (пам'яті Т.Г. Шевченка)
- Елегія ор.41 №3
3. М.М. Скорик - «Мелодія» - до кінофільму «Високий перевал»
4. Л. Колодуб - Танок
- Гавот
5. Л.М. Ревуцький – Вальс (переклад К. Мюльберга)

II курс Етюди

1. Франс Крьюпш – 350 етюдів для кларнета (зошит 2).
2. Степан Васильович Ригін – Аплікатурні етюди для кларнета
3. Володимир Миколайович Носов – 15 етюдів для кларнета
4. В. Кирейко - Концертний етюд для кларнета та ф-но

Концерти/концертино

1. Степан Васильович Ригін - Концерт
2. Егон Габлер - Концерт № 1 (f-moll)
- Концерт № 2 (Es-dur)
3. Ян Стаміць (1717-1757) - Концерт (B-dur)

Велика форма

1. Артур Оннегер - Сонатіна
2. Йоахім Беез - Сонатіна
3. І.Брамс (1833–1897) - Соната № 1 (f-moll) ор. 120 №1
4. Й.С. Бах - Соната № 4 для флейти (переклад для кларнета та ф-но О. Володіна)

П'єси

1. Р.Шуман ор. Три фантастичні п'єси ор. Три романси
2. В. Ротару - Імпровізація (для кл. соло)
3. В.А. Моцарт - Квінтет (переклад) ор.108
4. Луї Шпор (1784-1859) – Романс
5. М.Равель (1875–1937)
- Пavana
- Прелюдія

П'єси українських композиторів

1. П. Бріль - Українська гумореска
2. В. Гомоляка - Скерцо

- Рапсодія

3. Л.М. Ревуцький – Прелюд тв. 4 № 1 (переклад К. Мюльберга)
4. Л. Колодуб - Ескіз у молдавському стилі
- Українські витинанки (для кларнета соло)
5. М. Лисенко - Друга Рапсодія на українські народні теми «Думка-Шумка» op.18

III курс

Етюди

1. Гіацинт Клозе – Тридцять етюдів (по Г. Омону)
- Кожноденні вправи та етюди для кларнета (редакція О. Пресмана 24ет.)
2. Ежен Бозза - Шість характерних етюдів

Концерти/концертино

1. Жанін Руф - Концертино op.15
2. Г. Вагнер - Концерт для кларнета та камерного оркестра
3. Малкольм Арнольд - Концерт № 2 op.115
4. Ежен Бозза - Концерт для кларнета та камерного оркестра
5. Йохан Годфрід Манн (1858-1904) - Концерт (Es-dur) op.90

Велика форма

1. Улаф Дамарацкі - Соната
2. Й.С. Бах - Соната № 5 для флейти (переклад для кларнета та ф-но О. Володіна)

П'єси

1. Аламіро Джамп'єрі - Венеціанський карнавал
2. Марк Дельмас - Італійська фантазія op.110
3. Е. Брепсант - Фантазія

П'єси українських композиторів

1. В.Гамалія - Концертне інтермецо
2. В. Кирейко - Концертний етюд
3. М.М. Скорик - Карпатська рапсодія
4. Левко Спасокукоцький - Скерцо
5. Левко Колодуб - Троїсті музики

IV курс

Етюд

1. Джорджі Баласса – Збірник етюдів для кларнета

2. Ернесто Кавалліні (1807-1874) - Капріси для кларнета
Зошит №3 (6 кап.) ор.3
3. Огюст Перье - 22 сучасних етюда для кларнета
4. Дж. Мараско - Етюди для кларнета
5. Ежен Бозза - 14 трансцентдентних етюдів для кларнета

Концерти/концертино

1. Луї Шпор (1784-1859) - Концерт № 3 (f-moll)
- Концерт № 4 (e-moll)
2. В.А. Моцарт - Концерт (A-dur) ор.622
3. Карл Нільсен - Концерт ор.57
4. Даріус Мійо - Концерт (присвята Бенні Гудману)
5. Жан Франсе - Концерт
6. Карл Маріє фон Вебер – Концерт № 2 (Es-dur) ор.74- Великий концертний дует
(для кл. та ф-но) ор.48

Велика форма

1. О. Мессіан - «Птахи безодні» (III частина «Квартету на кінець часу»)
2. А. Томазі - Аттична соната (для кл. соло)
3. Й. Брамс (1833–1897) - Соната № 2 (Es- dur) ор. 120 №2
4. Каміль Сен- Санс (1835-1922) - Соната ор.167
5. Франсіс Пуленк (1899-1963) - Соната (присвята пам'яті Артура Оннегера)

П'єси

1. К. М. Вебер - «Фантазія» (друга частина з квінтету для кларнета та струнного квартету – перекладення В. Повзуна) - ор.34
2. К.Дебюссі (1862–1918) - Перша Рапсодія
3. Ежен Бозза - Буколика
- Кларібель
4. Дж. Россіні (1792-1868) - Інтродукція, Тема і Варіації
5. Фрідьєш Гідаш - Фантазія
6. О. Розенблат - Фантазія на теми з опери «Кармен»
7. Верді-Бассі - Концертна фантазія на теми опери «Ріголетто»

П'єси українських композиторів

1. Іван Федорович Карабиць – Диско-хоровод
2. Олександр Яковчук - Буковинське капричіо
- King Attila
3. Ю. Іщенко - Маленька рапсодія
4. Ростислав Демчишин – Мрії

Рекомендовані джерела інформації

1. Апатський В. Багатозвуччя в сучасному духовому виконавстві // Мистецтвознавство України. – 2009. – Вип. 10. – С. 82-85. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mysu_2009_10_15
2. Апатський В.М. Імпровізація в сучасному духовому виконавстві // Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України : Зб. матеріал. Всеукр. наук.-практ. конф. – Рівне : Волинські обереги, 2007. – Вип. 2. – С. 13-15.
3. Богданов В.О. Історія духового музичного мистецтва України (від витоків до початку ХХ ст.) : [монографія]. – Х.: ФОП Сілічев, 2007. – 350 с.
4. Буркацький З. П. Особистісно орієнтований підхід до віртуозності кларнетиста : навч. пос. – Одеса: Друкарський дім, 2010. – 166 с.
5. Вовк Р.А. Історія, акустична природа і виразні можливості аплікатури кларнета: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. – К., 2004. – 19 с.
6. Коваль В. Теорія та практика навчання гри та духових інструментах : метод. рекоменд. [для вищих навч. закладів культури і мистецтв I-II ступеня акредитації]. – Суми, 2008. – 44 с.
7. Круль П. Національне духове інструментальне мистецтво українського народу: малодосліджені сторінки історії : [монографія]. – К.: Вид-во НАН України, 2000. – 324 с.
8. Мюльберг К. Теоретичні основи навчання гри на кларнеті. – К.: Музична Україна, 1975. – 55 с.
9. НАУКОВИЙ ВІСНИК Національної музичної академії України ім. П.І. Чайковського – Проблеми методики та виконавства на духових інструментах (випуск 70; книга перша), Київ – 2008р., 218 с.
10. Роман Андрійович Вовк – Портрети корифеїв, 2013р., 225 с.
11. Рудчук Ю. Особливості музикування на духових інструментах в громадському побуті в Україні у XVIII-XIX століттях // Вісник КНУКіМ: зб. наук. праць. – К., 2001. – Вип. 4. – С. 30-140.
12. Статті: Роман Андрійович Вовк - Нетрадиційні виразові засоби гри на кларнеті та їх практичне застосування сучасними композиторами. 13 с.

13. Тимошенко Д. Виконавство на кларнеті в контексті інструментального професіоналізму // Теорія і методика мистецької освіти. – К., 2001. – Вип. 2. – С. 48-62.
14. Тиновський М. До питання розвитку національної кларнетової літератури // VI-а Всеукраїнська «Музична освіта України: проблеми теорії, методики, практики» та III-а міжнародна «Творчість для народних інструментів композиторів України та зарубіжжя» науково-практичні конференції (ДДПУ ім. І. Франка, 9-10 травня 2013 р., м. Дрогобич) : зб. матеріалів та тез / [ред.-упор. А. Душний, Б. Пиц]. – Дрогобич: Пóсвіт, 2013. – С. 181-185.
15. Гладких А. Особливості початкового періоду навчання гри на духових інструментах // Музично-театральне мистецтво : зб. праць. – Х., 2010. – Вип. 1. – С. 192-194.
16. Палаженко О. Особливості формування виконавської майстерності музиканта-духовика // Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова. Серія № 14. Теорія і методика мистецької освіти. – К.: НПУ, 2011. – Вип. 12 (17). – С. 81-84.
17. Тиновський М. Кларнетове виконавство у різних ансамблях народних інструментів України та його проекція на самодіяльну, естрадну та академічну традицію // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: зб. наук. праць: наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. У 2-х т. – Рівне: РДГУ, 2011. – Вип. 17. –Т. 1. – С. 235-240.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. www.nbuv.gov.ua – веб-сайт Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського (м. Київ)
2. www.4uth.gov.ua – веб-сайт Державної бібліотеки України для юнацтва
3. www.chl.kiev.ua – веб-сайт Національної бібліотеки України для дітей
4. <http://old.dnpb.gov.ua> – веб-сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського
5. <http://www.pisni.org.ua> – веб-сайт “Українські народні пісні” містить зібрання колекції найкращих українських пісень від найдавніших часів до сьогодення, а також інформацію про їх авторів та виконавців.
6. <https://parafia.org.ua/mediateka/kompozytory> – українська музика мр3-файл. Пошук відбувається за прізвищами українських композиторів.

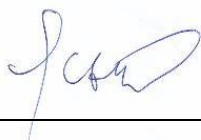
4. Робоча програма перезатверджена на засіданні кафедри у 2024 / 2025 н.р.

Внесено доповнення: таблицю «Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни».

- зазначено інтегральну компетентність,
- до кожної ЗК та СК згідно матриць вписані дескриптори НРК
- написано назви кожної компетентності ЗК та СК, через які у здобувачів вищої освіти формуються програмні результати
- зазначено такі дескриптори НРК : знання Зн1, Зн 2, Уміння Ум1, комунікація К1, К2, автономія та відповідальність АВ1, АВ2, АВ3.
- прописано ПРН до кожної ЗК та СК

Протокол № 1 від 02 вересня 2025 р.

Завідувач кафедри _____

Ясько О.А.